

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Kápolna-utca 1-es szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitner Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Kápolna-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felvilágosítások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 3 .
— Egyes szám ára 3 fill.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az 5szes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vnsár- és ünnepnapok kivételével
mindentegnap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 281. szám.

Péntek, december 9.

Vagy, vagy . . .

Nagybecskerek, december 9.

(M-d.) Alternativa elé állították a kormányzó hatalmat:

Vagy lemond és visszavonulván térí enged a „törvény ellenes“ házszabály revízió megsemmisítésére, vagy abszolútizmusba hajítja az országot . . .

Naivitással is vádolják (erőszak és naivítás furcsa kontraszt), mondván: naivítás kell ahhoz, hogy egy ember azt higgye magáról, hogy neki igaz van és csak egyedül neki van igaz.

Aztán, tudja Isten, dül a kiméletlenség özönével ellene. Emberek szájában piszokká lesz a szó, sárhoz nyúl a türelmetlenebb elem és dobál vele vakon, szüntelen, nem törődve azzal, hogy magát is bepiszkolja . . .

A kibben nincs elég bátorság szembe szállani, hátmögé bujva szövik az intrikát: a csöcseléket küldik előre!

Egy-két hatos ára pálinka, egy-két korona az alkoholista tróger kezében is megmozgatja a követ. Ablak, vagy fej, mindegy: betöri.

Neki ugy sincs veszíteni valója.

Legalább annyi haszna legyen az urak huncutságából.

Nem törődik vele, ha bezárják. Sőt szeretné, ha bezárnák. Ott legalább meleg szobában ül, ételt is kap. Kint pedig nincs sehol semmi.

Igy lesz tényezővé a facér pincér, a munkakerülő szocialista a politikában. Megnyomják mint a Paprika Jancsit és ő összeveri a tenyerét, tapsol a rendzavaróknak, inzultálja az ország érdekeinek őreit.

Nagyfokú, ámitás az ellenzék minden szava; brutálitás minden cselekménye . . .

A népgyűlések zuhataga mindenfelé felkavarja a piszkot.

És csodálatos, hogy az a jelszavuk: Vagy legyen rend, vagy ne legyen rend . . .

Ők a zavart szeretik. Az az ő elemük, ha valakit szidhatnak. Ebben nem merülnek ki.

Tudás munka, jóakarát gyümölcseit ismerik s akik élvezni akarják, azoktól irigylik, elveszik.

Igy lesz lázadó predájává az ország békéje s talán jövője is.

Hát ne csodálkozzunk, ha ezekkel szemben a fenytés eszközeihez kellett nyulni és ha jelszóvá vált a „vagy-vagy“ kormánykörökben is.

Vagy elsőpörni a rendzavarókat, vagy rendet csinálni.

Egyre megy, csak hogy az ország vesztesége így kisebb.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A szepőlétlen fogantatás.

Tegnap volt felszázados évfordulója annak, hogy a Boldogasszony szepőlétlen fogantatásáról szóló dogmát kihirdették. E napot a szokottnál is fényesebben ünnepelte meg a róm. kath. egyház s mindenütt a világ nagy egyházi ünnepségek voltak. Nálunk is egyes tanintézetekben szép ünnepségeket rendeztek, a helybeli róm. katolikus plébánia-templomban pedig délelőtt 10 órakor zenés mise volt, mely alkalommal a templom zsufolásig megtelt áhitatos közönséggel. A misén, melyet Brunner Jakab hitoktató mondott nagy papi segédlettel, az egyházi ének- és zenekar Kempter „D-dur misé“-jét adta elő kiváló precizitással, míg offertoriumra Potye

Istvánka urhölgy Marchesi: „Ave Maria“ című egyházi dalát énekelte el nagy érzéssel. Délután 3 órakor ünnepi vecsernye volt, amelyet szintén sokan hallgattak meg.

A nagybecskereki főgimnázium tanulójúsága szintén méltó kegyelettel ünnepelte meg a tegnapi napot, amennyiben a róm. kath. növendékek szerdán, vagyis 7-én a gyónás és áldozás szentségében részesültek, tegnap reggel 8 órakor pedig ünnepi mise volt az intézet kápolnájában, amelyet Farkas Ignác kegyesrendi tanár celebrált. Mise után a tanulók az intézet tornacsarnokában gyűltek össze, ahol az ünnepély a következő sorrendben folyt le: Balázsi József főgimnáziumi igazgató magas szárnyalású megnyitó-beszéde után az ifjuság énekkara Bárány Béla tanár vezetésével énekelte Kersch „O Domina mea“ című szép dalköteményét, amelynek végeztével Csintalan Pál kegyesrendi tanár felolvasta az alkalomra írt kitünő dolgozatát, amellyel a nap jelentőségét méltatja. Ezután Mayer Jenő VII. oszt. tanuló élénk tetszés mellett elszavalta Szulik „Oh szűz anyám“ című szép költeményét, majd az énekkar a pápai-himnuszt énekelte el s ezzel az ünnepély véget ért.

A Miasszonyunkról nevezett zárda kápolnájában tegnap reggel 8 órakor szintén ünnepi isteni tisztelet volt, a melyet a Mária-kongregáció tagjainak felvétele követett, mely lélekemelő szertartással ment végbe. A kongregációnak eddig 36 tagja van, akik fogadalmat tettek, hogy a boldogságos Szűznek igaz tisztelői lesznek s átérzve az ő anyai jóságát, az ő oltalma alá helyezik magukat. A kongregáció tagjai természetesen szintén részesültek a gyónás és áldozás szentségében.

A zárda ünnepélye délután 4 órakor kezdődött, de a terem már jóval a megkezdés előtt zsufolásig megtelt nagyszámú előkelő közönséggel, melynek sorai között ott láttuk Szabó Ferenc apátplébános orsz. képviselőt, az intézet igazgatóját az ünnepélyen. A hangverseny első száma volt Weber: „Nyitány“-a, melyet Eisner A. és Borecsics Mária k. a. udtak elő zongorán nagy tetszés mellett. Ezt követte Lamberg Károly segédlelkész, az itteni Mária-kongregáció elnökének alkalmi beszéde, melyben szépen kifejtette a kongregáció célját. A következő pont

A „TORONTÁL“ tárcája.

A „Magyar Könyvtár“ 400 száma.

Most mult hét esztendeje, hogy a Lampel-Wodianer-féle könyvkiadóhivatal tiz sárga borítéku füzetet küldött szét, melyekkel minden hűhő nélkül egy nagy dologra hivatott új vállalat indult meg: a Magyar Könyvtár. Tizenöt krajcárjával árulták e füzetekben a régi magyar írók klasszikus munkáit, melyek elé olyan emberek irtak bevezetést, mint Beöthy Zsolt, Bánóczy József, Négyesy László, új magyar belletristákat, akiknek sorát Rákosi Viktor nyitotta meg és végre a legjobb külföldi prózáirók és költők fordításait olyan írók tollából, aminő Tóth Béla és Radó Antal. Radó volt megnevezve mint a vállalat szerkesztője is és az első tiz füzet listája megmutatta, hogy nemcsak nevét adta oda a vállalatnak, hanem elismert tudását és ízlését is, a magyar és idegen irodalmakban való ritka tájékozottságát, nagy munkakedvét és munkaerejét, amelyek az első tiz füzet óta csorbitatlanul szolgálták ezt a vállalatot, sikerről-sikerre vezetve azt.

S most, hét esztendő letelte után itt van előttünk a Magyar Könyvtár negyedik jubiláris füzeté, a negyszázadik szám: Alexander Bernát ragyogó essayje Shakspeare-ről, méltó az eddigi

jubiláris számokhoz, melyeken Jókai Mór, Rákosi Jenő és Dóczy Lajos nevei fényeskedtek. Végig nézve ezen a hatalmas könyvgyűjteményen, örömmel kell eltelnie minden magyar embernek, aki szíven hordja nemzeti művelődésünk szent ügyét. Hiszen ki ne tudná, hogy a kultúra terjedésének milyen roppant fontossága tényezője az, ha jó könyveket olcsó áron lehet a nép közé vinni! Ezek a kis sárga füzetek, melyek fillérekért árulják azt, amit azelőtt koronákért lehetett csak megkapni, beleviszik a magyar könyv szeretetét mindazokba a körökbe is, melyek csak igen szerény összeget köthetnek szellemi szükségleteik kielégítésére. A szegény diák, a szűkösen éldegélő iparos, a kiszívetésű apró hivatalnok, aki eddig csak vajmi ritkán tévedett be a könyves boltba: azóta hogy a Magyar Könyvtár megindult, lassan-lassan egész kis magánkönyvtárt gyűjthettek s alig van magyar család, melybe ezek a füzetek utjokat meg ne találták volna. Hányszor hallatszott azelőtt a panasz, hogy a magyar könyv drága! Százezrellel fogyott nálunk a német Reclam's Universal-Bibliothek és tudunk elég példát arra is, hogy magyar emberek ennek a vállalatnak német fordításából olvasták Jókait vagy Mikszáthot, mert itt sokkal olcsóbban juthattak hozzá, mint eredetiben. Most pedig

megértük, hogy egyes könyveket még a német olvasmány felé hajló közönség is inkább magyarul vesz meg, mert a magyar kiadás az olcsóbb. (A most oly népszerű Cyrano de Bergerac-ot például a Magyar Könyvtár hatvan fillérért árulja, holott a német kiadás ára néhány márka, a franciáé negyedfél frank!) Ha azelőtt a vasuti kocsiiban, vagy az orvosok várótermében olvasmányt szedtek elő az emberek, elüzni unalmukat: tiz közül hat esetben bizonyonyal valamely olcsó német vállalat regényei kerültek ki a zsebekből; ma hál' istennek majdnem minden kézben egy-egy Magyar Könyvtár-füzet sárgallik. Már pedig aki így hozzá szokik az olcsó magyar könyvhöz, holnap meg fogja venni, ha módjában lesz, a drágábbat is. Az az író, akit a Magyar Könyvtár népszerűsített, számíthat rá, hogy egyebütt megjelenő munkái is kapósabbak lesznek s így ez a vállalat nemcsak kulturánk szempontjából lett áldásossá, nemcsak a magyar szellemnek lett terjesztőjévé, hanem íróink érdekeinek is hathatós előmozdítója.

Innen van, hogy alig van nevesebb szerzőnk, aki a legnagyobb készséggel ne lépett volna a Magyar Könyvtár munkatársai sorába. Mert ez a vállalat nemcsak olyan munkákat kívánt közölni, melyeknek szerzői joga már elévült, melyet tehát ingyen adhat ki bárki is, mint ezt a hasonló külföldi vállalatoknál látjuk: hanem a mai irodalom

Sirolin

A legkiválóbb tanácsok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után

ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti oéggel legyen ellátva: F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

volt Hoffer: „Abitat“ című szerzeménye, melyet zongorán Lipovitzki E. harmoniumon pedig Illievits Jolán növendékek adtak elő igen szépen. Igen kedves volt Stelzer Olga is, a ki Nagyfalussy „Ave Immaculata conceptio“-ját adta elő. Most Eisner A. lépett a közönség elé s elszavazta Cobor „Regina coeli“ című gyönyörű melodiamját, melyet Radd Horka zongorán, Heim C. pedig harmoniumon kísért. A melodramában előforduló énekszámokat a bennlakó növendékek énekeltek. A közönség úgy a szavalót, mint a többi közreműködőket is zajos tapsokkal jutalmazta meg. A növendékek kara ezután a „Mária“ című karéneket adta elő szintén szép sikerrel, végül pedig husz szegény gyermeket láttak el meleg téli ruhával és cipőkkel s ezzel a szép ünnepély véget ért.

— **Hivatalvizsgálatok a városnál.** A városnál ma délelőtt kezdtek meg dr. Dellmanics Lajos főispán vezetésével az egyes hivatalok megvizsgálását. A hivatalvizsgálatot délután folytatták.

— **A Tmke és a Dmke.** A torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület szerdán este fel kilenc órakor dr. Pacséri Károly elnöklésével ülést tartott, melyen résztvettek Knyaskó Lajos, Cseh Elek, Szalay József, dr. Brájer Lajos, Mayer Rezső és Fischer Mór. Az igazgatóság a Dmke temesvári közgyűlésén való képviselőséggel foglalkozott s felkérte dr. Brájer Lajos ig. tagot, hogy a torontáli kultúregyesület a Dmke közgyűlésén képviselje, egyben megbízta és felhatalmazta őt, hogy a két kultúregyesület egyesülésének ügyében a Dmke vezetőségével tárgyaljon.

— **Az óvodák karácsonyi ünnepe.** A helybeli m. kir. állami óvodák felügyelő bizottsága dr. Plechl Szilárd elnöklésével f. évi december hó 8-án ülést tartott, melyen résztvettek: dr. Grandjean József, dr. Stassik Ferencné, Müller Józsefné, dr. Haidgger Lajosné urnök, valamint az állami óvodák vezetői Szeffiné G. Róza, Veresné K. Paula urnök, Kiss Sarolta és Banyai Ernesztine k. a; Jeszenszky Nándor, Steinitzer Géza, dr. Klein Mór, Baden Károly, Banyai Jakab, Knyaskó Lajos bizottsági tagok. Az értekezlet elhatározta, hogy az állami óvodákban ez idén is megtartja a gyermekek örömműnepsét, a karácsonyi ünnepélyt s szélesebb körű akcióit indít, hogy az ünnepség minél jobban sikerüljön. Az ünnepély rendezésére szükséges költségek gyűjtését Steinitzer Géza ur szíveskedett elvállalni.

— **A Szabad liceum.** Városunk méltán népszerű kultur-intézménye a Szabad liceum vasárnap, e hó 11-én kezd meg előadásának negyedik évi sorozatát. A megnyitó előadásou Streitman Antal főgimn. tanár tart felolvasást, melyre már itt is fűhívjuk a közönség figyelmét. A megnyitó előadás az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében fog megtartatni. A liceum vezetősége gondoskodott, hogy az április hó végéig vasárnaponként megtartandó előadások minél érdekesebbek s ta-

legjelesebbjeit is megnyerte, kik részben eredeti művekkel, részben új műfordításokkal, részben régi írók magyarra fordításainak szerkesztésével járultak hozzá a gyűjtemény gazdagításához. Az a névsor, melyre a Magyar Könyvtár hivatkozhatik, igazán sokkal ékesszólóbb, hogysen kommentárja szorúlna: ott vannak Jókaiak, Mikszáth és Herceggel élükön a legjobb magyar elbeszélők: Ambrus Zoltán, Bródy Sándor, Bársony István, Ignóus, Kazár Emil, Kemehegy Jenő, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Murai Károly, Sipulusz, Szikra, Szomaházy István, Tábori Róbert, Tutsek Anna stb. Ott vannak a költők: Ábrányi Emil, Szabolcska Mihály, Heltai Jenő és maga a vállalat szerkesztője; ott vannak a drámaírók közül Dóczy Lajos, Rákosi Jenő, Tóth Kálmán és Tóth Ede és végre ott vannak a vegyes tárgyú munkák sorában Apponyi Albert, Angyal Dávid, Balogh Pál, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Falk Miksa, Junius és sok más. És ezek közül egyik-másik nemcsak egy-egy, hanem számos munkával szerepel a lajstromban. Mikszáth Kálmánnak például majdnem összes nevezetes munkái megjelentek a Magyar Könyvtárban: A jó palócok, A tót tyafiak, Szent Péter esernyője, Az új Zrínyiász, Beszterce ostroma, Prakovszky, melyeket, mint halljuk, több más is fog követni.

Csak a tanárvilág tudja igazában méltatni azokat a szolgálatokat, melyeket a Magyar Könyvtár egyebek közt az iskolának tett. Megbecsülhetetlen például a magyar történet legfontosabb forrásműveinek az a kiadása, melyet e vállalat megindított és melyben kiváló szakemberek adták ki Béla király névtelen jegyzőjét, Apor metamorphozisát, a Bécsi Képes Krónikát, Cserei históriáját, Galeotto könyvét Mátyás királyról, Kézai krónikáját, Priskos rhetort, Roger mester énekét a tatárjárásról stb.

Ott van aztán, a nagy közönség mellett

nulságosabbak legyenek; társadalmunk legkiválóbb egyénei vállalkoztak már is előadások tartására. Legközelebb dr. Pollák Győző tart előadást amerikai utjáról; dr. Grandjean József elnök a céhekről olvas föl, felolvasását bizonyára nagy érdeklődéssel fogadja az iparosközönség. Dr. Stassik Ferenc Shakespeare-ről tart előadást; Messinger Karolin igazgatónő a feminizmus ma különösen fontos és időszerű témáját fogja fejtegetni s valószínű, hogy a jövő hó folyamán, a neves forklorista, dr. Hermann Antal egyetemi m. tanár is tart egy néprajzi tárgyú előadást. Ez előadásokkal párhuzamban megkezdődik a szorosabb értelemben vett oktató-célú előadások sorozata is, a magyar földről, történelemről, alkotmányról, továbbá a fontosabb közgazdasági s egészségügyi kérdésekről. A liceum e ciklus folyamán s a lehetőség szerint megkezdí vidéki akcióját is. A megnyitó előadás részletes programját lapunk legközelebbi számában közöljük.

— **A szárcsa-neuzinai Temeshid.** A szárcsa-neuzinai új Temeshidat a vármegye alispánjának rendelkezésre, miután a hidat a felülvizsgálatnál teljesen rendben találták, átadták a forgalomnak. Az új hid hossza a hidfőtől hidfőig mérve 60 méter, a járópály szélessége 4 méter, 4 nyílással és három meder járattal és szerkezete 15 méter hosszú 34/34 cm. méretű ékektől tartókból áll, amelyek 30 cm. átmérőjű tölgyfa cölöp jármokon nyugszanak s a cölöpök a szükséges vízverők, ferde oszlopok és jégtörőkkel vannak ellátva. A hid járópályja 8 cm. erős tölgyfa padlóból készült.

— **Bábaképző tanfolyam.** A temesvári bábaképző tanfolyam vezetőségének értesítése szerint a m. kir. bálgyminiszterium felügyelete alatt álló temesvári bábaképző tanfolyam a VII-ik kurzusát 1905. évi január hó 15-től március 15-ig tartják meg. Vármegyénkbeli körülbelül 6 magyar-német- vagy románajku tanuló lesz felvétel. Amennyiben valamely járás területén még oly 1000 lélekszámmal kevesebb lakóval bíró községek volnának, a melyekben okleveles — akár községi, akár magán — bábaképzők, az alispán elrendelte, hogy a főszoigabírák ezeket a községeket szigorúan utasítsák, hogy a fent jelzett kurzusra alkalmas növendékekről gondoskodjanak.

— **Az Arany János társaságból.** A temesvári Arany János-társaság december hó 11-én, a Dmke közgyűlése alkalmából, d. u. 5 órakor a temesvári állami felsőbb leányiskola dísztermében irodalmi és művészeti estélyt rendez. Az estély műsora. 1. Temesvár esztétikai kiképzése. Irta és felolvassa dr. Berkeszi István rendes tag. 2. Költemények. Irta és felolvassa Kun Béla vendég. 3. Magyar ábránd. Gaál Ferencről. Zongorán előadja Novák Lenke urnök. 4. Monolog. Előadja Barthos Gyula színművész. 5. Szegedi nóták. Szövegüket és dallamukat írta Dóczy József r. tag. Éneklí Környei Béla színművész, zongorán kíséri Mészáros Jenő r. tag. 6. Versek. Irta és fel-

szintén az iskolára számítva, a magyar és külföldi nagy írók, művészek monografiának sorozata: Beöthy Wesselényije, Alexander Shaksperce, Dóczy Csokonajja, Radó Dantéja, Angyal Bethlenje Junius Katona Józsefe, Keleti Markója. Ott vannak a főképp az iskolában olvasott latin és görög klasszikusok új fordításai, melyek majdnem kivétel nélkül elsőrangú munkák, mind olyképpen készíttve, hogy a laikus nagy közönség is megszerethesse belőlük az ókori irodalom nagyjait.

A modern irodalmakból való klasszikus munkák közt ott vannak: Ábrányi Byronja, Racineja, Rostandja és Maeterlinckje, Hevesi, Gabányi és Varadi Molière-fordításai, ugyancsak Váradynak két Schiller-darabja, Radó Antal, Telekes Béla és Mikos Lajos új Shakspeare-fordításai stb.

A modern elbeszélő irodalomnak is hány kiváló idegen íróját ismerte meg a magyar közönség e könyváról: Kipling Dsungel-történeteit, Wells fantasztikus regényeit, Conan Doyle remek detektív-históriát, Anatole France-ot, Pierre Lotit, Jeanna Marnit, Multatult, Mati de Seraot, Zangwillt stb., akik közül nem egyet legelőször a Magyar Könyvtárban szolgáltattak meg nyelvünkön hivatott és lelkiismeretes fordítók, akik között Tóth Béla és Radó Antal mellett ott van Ambrus Zoltán, Szabó Endre, Ambrozovics Dzsóz, Mikos Lajos, Telekes Béla, Gábor Andor, Marquis Géza stb.

Mily gazdagság az anyagban, mily céltudatosság a tervezésben, mily lelkiismeretes gondosság a kivitelben! A Magyar Könyvtár e hét esztendői munkássága máris mély nyomokat hagyott a közönségben és az iskolában egyaránt s most, midőn negyedik jubilaris számát küldi szét, nem tehetünk egyebet, mint hogy a legigazabb elismeréssel köszöntsük e gyönyörű vállalat megteremtőit és kitűnő vezetőjét és mindinkább növekvő sikert kívánjunk alkotásuknak. B. D.

olvassa Szabolcska Mihály r. tag. 7. Liszt VIII. rapszódiaja. Zongorán előadja dr. Bobb Illésné urnök.

— **Hangverseny.** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete és a nagybecskereki „Harmonia“ férfi daikör 1904. december 17-én a Korona-szálloda nagytermében hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. Mozart A. W. „Es-dur Symphonia“; a) Allegro. b) Menuetto. c) Allegro assai. 2. Schubert F. „Holdvilágos éjjelen“ a férfikar, tenor szólvál és zongora kísérettel. A tenor szólót Hermann Gusztáv ur éneklí. 3. Mendelssohn F. B. „Capricio“ zongorán előadja Ripka Gizella urhölgy, kíséri a zenekar. 4. Jadasohn S. a) Esti dal, b) „Nyáron“ hőlgykar, zongora kísérettel. 5. Mozart A. W. „Figaro lakodalma“ nyitány.

— **Ellenzéki „népgyűlés“ Törökbecsén.** Törökbecséről jelentik lapunknak: Tegnap délután folyt le itt a nagy garral hirdett ellenzéki népgyűlés, amelyre már jó ideje lázasan készültek. Az ellenzéki vezérferfiak megmozgattak mindent, hogy minél nagyobb szabásu legyen a demonstráció Tisza-kormányja ellen. Az ellenzéki szövetség vezér-embereit hirdették fő attrakciónak, de ezzel felfűltek, mert a fővárosból nem jött le senki s Kossuth Ferenc azt írta, hogy „nem ér rá senki lejenni“. A fővárosi központ nagy érdeklődésének ílyetén megnyilvánulása mellett persze a törökbecseiek csekély érdeklődése is a minimumra csappant s a szabadság-szobor elé hirdett „népgyűlésre“ alig jött össze vagy száz kiskorú ifju. Mert a népgyűlés tulnyomó részben ifju emberkékből állott. A fővárosi központot a megyei központból igyekezett pótolni az ellenzék s Nagybecskerekről vonultak ki az ellenzéki vezetők. A megyei ellenzéki vezérferfiak fogadására óriási előkészületeket tettek s a derék becskereki vezéreket egy impozáns négy lovasból álló bandérium fogadta s vezette be a községbe a szabadság-szobor elé. Itt Istvánfy István nyitotta meg a „népgyűlést“, utána dr. Várady Imre ügyvéd, majd Kóren Pál becsesi ev. lelkész és végül dr. Kardos Samu ügyvéd dörögtek az átkos kormány ellen s természetesen a népgyűlés egyben a tőle tehető zajjal elítélte a kormány eljárását. Más baleset nem történt.

— **A vasut és a karácsony.** A magyar kir. államvasutak igazgatóvága a karácsonyi ünnepek előtti utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismételve felkéri az utazó és szállító közönséget, hogy úgy saját, valamint a vasuti szolgálat pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállításra feladott podgyász darabokon a rendeltetési állomást egyéb darabáruk pedig még a címzett nevét, polgári állását és lakását a magar részéről kitüntetni sziveskedjék. A cím legalkalmasabban magára a burkolatra vagy az arra egész terjedelmében ragasztandó papírra irandó s csak, ha ez nem volna lehetséges, az a darabhoz erősítendő fatáblácskára, hórdarabra vagy erős lemezpapírra irandó. A közönség a vasut ily irányu támogatása mellett a podgyász, illetve a darabáruk helyes szállítását és pontos kiszolgáltatását nagy mértékben megkönnyíti és elősegíti, sőt biztosítékot szerez magának arra, hogy a nagyszámu küldeményeknek a vasuti közegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő kezelése alatt, esetleg előforduló téves bárcások és elhurcolások a lehető legrövidebb idő alatt kiderítenessenek és helyreigazíttassanak. Az utazó, illetve szállító közönség figyelmé egyben felhívatik, az üzletszabályzat 31. § ára, mely szerint a podgyász darabokon korábbi vasuti, postai vagy másnemű szállítási jeleknek lenni nem szabad. Ha ezen szabály figyelmen kívül hagyása következtében a podgyász eltéved, a vasut az ebből származó kárért nem felelős. E szerint tehát első sorban a feladónak áll érdekében, hogy a podgyász darabokon levő régebbi ragaszbárcákat a podgyásznak újból feladása előtt eltávolítsa.

— **A csendőr tévedése.** Mint Temesvárról jelentik, a minap éjjel egy mehalai kocsmából hazatérő Szabó Miklós csendőrvezető az egyik ház kapuja előtt három ismeretlen alakot látott, akiket betörőknek nézett. Kirántotta a kardját s az egyik munkáforma alak felé rohant s azt jobb könyökén veszedelmesen megsebesítette. Csak később tűnt ki, hogy a betörőknek nézett emberek a temesvári gypmester segédei voltak, akik Mehalán munkát vállaltak. Halof Gyulának hívják azt a munkást, akit Szabó kardjával súlyosan megsebesített.

A Horgony-Pain-Expeller (Richter-féle Lini-ment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek

Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házszer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Pain-Expeller, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

A szolnokiak a miniszterelnöknél.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jász-Nagykun-Szolnok vármegye szabadalvópártja részéről tegnap délután 400 tagú küldöttség tisztelt Tisza István gróf miniszterelnöknél, hogy üdvözölje őt s legteljesebb bizalmát fejezze ki. A miniszterelnököt Almássy Imre gróf pártelnök üdvözölte, akinek szavaira Tisza István gróf miniszterelnök nagyhatású beszédében reflektált.

A miniszterelnök beszédében behatóan ismertette a helyzetet s a követelő szükségét, mely őt eljárására készítette s azokat a nagy érdekeket, melyekért a küzdelmet felvette. Majd így végezte szavait:

E küzdelemben kötelességemet teljesíteni fogom. A siker nem az én kezemből van, a siker attól tügg és semmi egyébtől, hogy sikerül-e ebben a harcban a nemzet nagy érdekeinek ezen áldozatkész szolgálatában tette ébreszteni a magyar nemzeti társadalmat. (Élénk felkiáltások: Ott leszünk!) Tette hívni fel mindazokat, a kiknek vesztetni valójuk nincs ebben az országban. (Igaz! Ugy van!) Tette hívni mindazokat, a kik igazán élő ragaszkodással viseltetnek a magyar szabadság, a magyar alkotmány, a magyar nemzet politikája, jövője iránt. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Engedjék meg, t. uraim, hogy azzal a kéréssel fejezzem be szavaimat, hogy ebben a harcban tartanak ki azzal az elhatározással, azzal a lelkesedéssel, a mely idehozta önöket. (Leikes éljenzés.) Tartanak ki abban a tudatban, hogy nehéz viszonyok között, olyanok között, a milyenek talán évtizedekig sem fognak visszatérni, az isteni gondviselés a mi kezünkbe adta az alkalmat, hogy megvessük egy egészségesebb, egy helyesebb politikai fejlődésnek az alapját, hogy súlyos mulasztást követnénk el az ország érdekeivel szemben, ha meghátrálnánk a kötelesség teljesítése elől és hogy a teljesített kötelesség büszke öntudatával fogunk erre a harcra visszagondolni. (Percekig tartó, meg-megújuló lelkes éljenzés és taps.)

A tisztelgés után a Royal-szállóban lakoma volt, melyen résztvett Tisza István gróf miniszterelnök is a kormány tagjaival s nagyszámu szabadalvópárti képviselővel.

A lakomán az első felköszöntőt Beniczky Géza mondotta és a szolnokmezei szabadalvópárt nevében köszöntötte fel Tiszát és a kormányt.

Utána Tisza István gróf miniszterelnök szólalt fel és beszéde elején az alföldi róna iránt való szeretetét tolmácsolta. Azután rámutatott arra, hogy ma már az idők járása megváltozott. Ma nem hősi jelszavakkal kell küzdeni, hanem dolgozni kell a hazáért. Magyarország akkor állja meg helyét igazán a nemzetek sorában, ha minden polgárát áthatja az áldozatkész hazafiság tudata, a nemes, komoly férfiakhoz illő idealizmus, mely a nemzet érdekének lényegét keresi s becsülettel, hűséggel teljesíti kötelességét, nem törődve a megtámadatásokkal. (Élénk éljenzés.) Mi alkotmányunk sarkalatos elveinek megszilárdítására fenntartására vállalkoztunk s ime a jelszavaknak és frázisoknak egész tegegerével találjuk magunkat szemben. E jelszavakat és mesterséges akadályokat azonban dobjuk megvető mosollyal félre, a nemzet előrehaladásának utjából. Ez forrassa össze lelkeinket, egész valónkat, ezen nagy kötelesség teljesítésére s az ilyen férfiaknak kell, hogy összeforranak a kölcsönös becsülésben és bizalomban. (Riadó tetszés és éljenzés.)

Utána Dániel Gábor Almássy grófra, Berzeviczy Albert a távollévő Szapáry Gyula

grófra, Nyíri honvédelmi miniszter Szolnok-megye szabadalvúire, Kludik polgármester pedig Tisza István gróf miniszterelnökre üritette poharát.

Tisza István gróf miniszterelnök még egyszer szólásra emelkedett s miután megköszönte a szolnokiak feljövételét, azzal fejezte be szavait, hogy Magyarország elvárja, hogy mindenki megtegye kötelességét.

Ezután a miniszterelnök a kormány tagjaival lelkes éljenzés közben eltávozott.

A kormány üdvözlése.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marmarosszigetről táviratozzák, a vármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott ülésén Tisza István gróf miniszterelnököt és a kormányt, nemes, az állam fejlesztésére irányuló törekvéséért táviratilag üdvözölte.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcterről.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból táviratozzák, tegnap mind a két fél kimozdult állásából és összeütközött, de rövid csatározás után ismét visszavonultak.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinbe érkezett szentpétervári jelentések szerint komolyan foglalkoznak azzal, hogy Port-Arthurt feladják. A feltételekre nézve azonban még nem tudtak megállapodni.

A cár diszkardjai.

Budapest, december 9. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szentpétervárról táviratozzák, a cár Kuropatkin, Szacharow és Bilderling tábornokoknak „bátorságért” feliratu, gyémántokkal díszített arany kardokat ajándékozott.

A király elutazása.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király holnap reggel fél 6 órakor Gödöllőről Bécsbe utazik.

Egy vezérkari százados szerencsétlensége.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Borbás Károly vezérkari százados budapesti lakásán fürdőszobájában fürdés közben elszédült, estében leütközött a gázvezeték csövét s a kitóduló gáz megölte.

A francia hadügyminiszter támadójának halála.

Budapest, december 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból táviratozzák, Syveton képviselőt, a ki nemrégiben André francia hadügyminisztert a kamarában arculütötte, tegnap dolgozó szobájában gázmérgezés következtében halva találták. Felesége vette észre s nyomban orvosokat hívott, de azok már csak a halált konstatálhatták. A vizsgálat szerint Syveton dolgozó szobájában a légszeszakályha megromlott s a kitóduló gáz ölte meg. Nationalista barátai azt mondják, hogy Syveton nem véletlen szerencsétlenségnek, hanem előre tervezett merényletnek az áldozata. Holnap lett volna Syvetonnak esküdtbírósi tárgyalása az André-ügyben.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. december 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki uj	76	—	—	80	10.25	10.40
Pestvidéki uj	76	—	—	80	10.20	10.30
Bánsági uj	76	—	—	80	10.25	10.35
Bácskai uj	75	10.05	10.15	80	—	—
Rozs elsőrendű					7.65	7.75
„ másodrendű					7.55	7.65
Árpa takarmány					7.20	7.40
„ égetni való					7.10	7.20
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					7.05	7.30
Tengeri bánsági					—	—
„ másnemű					7.70	7.85
Repos káposzta					11.25	11.50
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, december 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén a buza ára kissé csökkent. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra) 1905. 10.24 — —
Tengeri (májusra) 1905. 7.60 — —
Zab (áprilisra) 1905. 7.20 — —
Rozs (áprilisra 1905.) 7.96 — —

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1904. évi november hó 25-től december hó 8-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:
Ambrózi Verona tulajdonát képező 2511. sz. házat megvette Ferenczi Ferenc és Katalin 1400 koronáért.
Nagybecskereki népbank-részvénytársulat tulajdonát képező 2723. öi. sz. házat megvette Mrksity Milán 4400 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1904. évi december hó 9-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	9.60 korona
kétszeres		7.20
rozs		6.—
árpa		7.—
zab		6.50
kukorica		6.20
uj		6.50
repce		11.—
széna I.		10.—
„ II.		5.—
szalma I.		4.—
„ II.		3.—
burgonya (uj) I 1 kilogr.		0.10
marhahús I. 1 kilogr.		1.04
„ II.		0.96
borjú hús		1.40
disznó hús		1.20
juh hús		0.80
zsír		1.60

Jégverem,

ugyszintén

LAKÁS

mellékhelyiségekkel és szép nagy udvarral, helyben

= azonnal kiadó. =

Bővebb felvilágosítást a „Gyártelep” sörfőző r.-t. Temesvár ad.

(894—3.2)

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy a pilseni

Ósforrás

téli sörét, a pilseni polgári sörfőzdeből — alapított 1842-ben — vasárnaptól kezdve mérem.

Azonkívül naponta ürmös borral, vasárnaponként pedig korhelylevesséssel és jó malacpecsenyével szolgálók.

(904—2.1)

A t. közönség számos látogatását kéri

Fein Fülöp

szállodás a Magyar Királyhoz, a pilseni ÓSFORRÁS sör, (alapított 1842-ben), egyedüli helybeli elárúsítója.

Az egyetlen színművészeti hetilap a

Színház és Élet.

Szerkeszti Lenkei Lajos. *** Ügyvezető: Lenkei Zsigmond.

SZÍNHÁZ ÉS ÉLET.

Megjelenik vasárnaponként, legalább **20 oldalon**. — Aktuális szöveg, zeneművek, színpadi felvételek, szerzők és szereplők arcképei. — Évente több mint **1000 kép, 600 cikk**. Bírálata őszinte, tárgyilagos, menten minden befolyástól!

Előfizetni bármely naptól lehet. **Negyedévre 3 korona, egyes szám ára 24 fillér. Mutatványszám ingyen.**

Kiadóhivatal: **Budapest, VIII. Baross-utca 59. szám.**

SZÍNHÁZ ÉS ÉLET.

(891-21)

Rámpás

literenkint 28 krajcár kapható (731-x.44)

Dr. Brájjer Lajosnál
Zápolya-utca 1. szám.

7497. tkvi szám. 1904.

897-1.1

Árverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a m. kir. államkincstár javára 665 kor. 52 fillér tőke, ennek 1903. évi január hó 1-től járó 5% kamatai, 23 kor. 30 fillér már megállapított, 15 kor. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60 t.c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében Prodanác Persza, kk. Prodanác Mladen, kk. Prodanác Angelica és Prodanác Anna idvori lakos ellen az ezen kir. járásbíróóság területén Idvor község határában fekvő és az idvori 400. számú tkvben foglalt:

1. 297. számú ház és 800 □-öl házhelyre 224 korona;
2. 1 dülő 87 hrsz. 800 □-öl I. oszt. szántóra 197 korona;
3. 2. dülő 87 hrsz. 800 □-öl I. oszt. szántóra 41 korona;
4. 87. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántóra 129 korona;
5. 87. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántóra 129 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés Idvor község-házában 1905. évi január hó 12. napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő úgy a telekkönyvi hivatalban, mint Idvor községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett:

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, 1904. évi október hó 2-án, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál.

Toth,
kir. járásbíró.

Mokrin község előjáróságától.

2657. szám. 1904.

899-3.1

Pályázati hirdetmény.

Mokrin község előjárósága pályázatot hirdet 2 kor. napidíj mellett egy rendszeresített díjnoki állásra, mely ki-nevezés után lesz betöltve; akik ezt elnyerni óhajtják, terjesszék be végzett tanulmányikat s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikat folyó évi december hó 15-ig a község előjáróságához, a kiknek jó írásuk van s a hivatalos magyar nyelven kívül a német, de főleg a szerb nyelvet is bírják, előnyben részesülnek.

Az állás azonnal elfoglalandó; hogy a pályázó ezen feltételeknek is eleget tud tenni, a pályázati kérvényben megemlített.

Mokrin, 1904. évi december hó 5-én.
A község előjárósága.

36520/III. sz. 1904.

Magy. kir. államvasutak
Budapest-balparti üzletvezetőség

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége a központjában, valamint a kezelése alatt álló, alább megnevezett vonalak mentén levő állomásokon, osztálymérnökségeknél, fűtőházaknál, szertárak és műhelyekben, valamint az őrházakban levő szolgálati órák javítására és jókarban tartására 1905. évi március hó 1-től számítható három évi időtartamra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vonalak a következők: Budapest nyugati pályaudvartól bezárólag Érsekújvárig, Párkány-Nánától Garam-Berezencéig (hizárolag) és budapest-balparti körvasut.

Azon szakorások, kik az említett szolgálati órák javítása és jókarban tartásával járó munka végzésére vállalkozni óhajtanak, felhívom, hogy iparkamarai bizonyítvánnyal felszerelt zárt ajánlatukat legkésőbb folyó évi december hó 10-iki déli 12 óráig ezen üzletvezetőség általános osztályához (Budapest, VI., Teréz-körút 62 sz. I. em. 6.) a következő megjelöléssel nyújtsák be: „Ajánlat órák jókarban tartására és javítására 36520/904. számhoz”.

Az ajánlattevők kötelesek folyó évi december 9-iki déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjőpénztáránál 100 korona bántpénzt letenni, illetve posta útján külön borítékban beküldeni.

A bántpénzről kapott pénztári elismervény az ajánlatához nem csatolandó.

Bántpénz letétele nélkül ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Részletes feltételek az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (VI. Teréz-körút 62. sz. felemelet 12.) hétköznapon a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Budapest, 1904. évi november hóban.

Az Üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

9797. tkvi szám. 1904.

896-1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Tyirity Markó melencei lakos végrehajtást szenvedő elleni 223 korona 25 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén fekvő következő ingatlanok: 1. a melencei 160. sz. tkvben A. I. I. sorszám alatt 2741/b. hrsz. 116. ö. i sz. ház 200 négy-szögöl beltelekre egészben az 1881. LX. t. c. 156. §-a alapján végrehajtást szenvedett megillető rész jutatkára 864 kor. kikiáltás árban 1905. évi január hó 20. (huszadik) napjának délutáni 4 órájkor Melence község-házában árverés alá fognak bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetvén, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után járó váltáságtartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bántpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5%-os kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bántpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróóság, tkvi hatóság irattárában és Melence község-házánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. bíróóságnál mint tkvi hatóságnál, 1904. évi november hó 7-én.

Patay,
kir. aljárásbíró.

3000 darab

kifaragott oszlop eladó.

Jászol vagy kerékvető oszlopoknak alkalmas. 175 cm. hosszú és 15 cm. vastag, drótonként a surján - zsibovai állomáshoz szállítva egy koronáért :- :- :- kapható. :- :- :-

Értekezhetni lehet az uradalmi intézőségénél, Pusztá Zsibova, posta Csávós. (871-8.7)

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

9033. szám 1904.

900-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járáshoz tartozó Karlova község orvosi állására ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom, hogy akik ezen állást elnyerni óhajtják, az 1883. I. t. c. 9. §., illetőleg az 1876. XIV. t. c. 143. §. alapján felszerelt kérvényüket hozzámmal 1905. évi január hó 1-ig nyújtsák be.

Az orvos javadalmazása:

1. Évi fizetés 1600 korna.
2. A szabályrendeletben megállapított látogatási és husszemlézeti díjak.

Figyelmeztetnek végül pályázók, hogy a megválasztandó orvos a vármegyei nyugdíj-intézetbe tartozik belépni.

Dr. Csávós Ignác,
főszolgabíró, th. főjegyző.